

Oponentský posudek k diplomové práci Jiřího Pitrmuce „Wingless Bird with Hands“

Výstava Jiřího Pitrmuce v pražské Galerii Jelení, která rámcově odpovídala obhajované diplomové práci, byla inspirována dětskou imaginací a dětským výtvarným projevem. Vytvořená galerijní situace obsahovala infantilní malby a kresby, mezi nimiž dominoval motiv parní lokomotivy, a objekty, se kterými autor instalačně nakládal jako se soustavou vzájemně se doplňujících a na sebe odkazujících prvků. Dětskou ohrádku / manéž / podlahovou instalaci maleb doplnil panák s cylindrem, takže i lokomotiva byla spíše mašinkou a vagón vagónkem, takže jen Viktor Čech se nestal Viktorkem a psal o „svěží herně archetypů avantgardy“. Zájem o filmový žánr grotesky, který před devadesáti lety všech devět sil zařadilo do panteonu nového, nadějí přetékaajícího světa, který se tehdy ještě smál, byl u Pitrmuce přítomen spíš stopově, v rovině vizuálního gagu, možná až příliš na pozadí, a nejvíce asi jako zdroj sympatické lidovosti, s níž Pitrmuc odmítl závažné dopady „moderní doby“, třebaže i tulák Charlie je vnímal a ve stejnojmenném filmu připomněl, a svou výstavu koncipoval jako vizuální zábavu. Vyprázdněnost takového počínu vyvažoval osvobozením diváka od pocitu, že umění musí být výsledkem jakési „excelence“, mistrování a výtvarných manýr, třebaže od mnoha modernistických umělců v čele s Dubuffetem, Miróem či Jornem víme, že i fascinaci dětským výtvarným projevem je možné nechat zmutovat v uhlazenou poeticko-expresivní rutinu. Také od Jiřího Pitrmuce bych částečně chtěl, aby jeho nakládání se stejnými zdroji méně „vztahovat k“ více se „dělo“.

Diplomová práce se od výstavy odlišuje zařazením několika nových artefaktů a celkovou transformací instalace, která se odvíjí od jiných parametrů výstavního prostoru. V základu však soubor zůstává koncipován stejně. Návrat k dětství, který se netváří jako návrat do dětství vlastního, je u Pitrmuce návratem k jakési nevinné epoše, kdy svět voněl a smál se, a obecně vzato by mohl spadat k hauntologicky orientovanému umění, v kterém se osobní vystřízlivění z dětských představ v dospělosti snoubí s vědomím nenaplněných společenských snů a utopií. Pitrmuc však jeho slovy chce pracovat s „vědomou a jemně komponovanou nepolitičností, banalitou či naivitou“. Soudím tedy, že grotesku chce vtahovat do hry spíše jako aktivizační činitel, ať už v rovině uvažování o groteskní skladebnosti svých prací, a nebo v pohybově-performativní komiky, jak tomu na výstavě bylo u protržené malby ve dveřích či u rozšlapaných uhlů pod mašinkovým murálem coby nezameteného reliktu kreslířské akce. Myslím si, že Pitrmuc si je vědom toho, před čím zavírá oči, ale to proto, aby vytvořil plynulejší přechody mezi různými interpretačními možnostmi, které

hauntologickou perspektivu jednoznačně nevyloučí, ale ani ji nebudou petrifikovat. V tomto momentu po čase jistě pochybnosti spatřuji klad celé práce.

Poznámka na závěr: Nemohu zapomenout na kovové pantíky, kterými Pitrmuc obrazy pospojoval v půlkruhovou manéž. U konstelace se mnoha promyšlenými detaily (kousky uhlí na podlaze, záměrně viditelné klínky upevňující rám protrženého obrazu do futer dveří atd.) je tento jeden detail autorovým přehlédnutím, které jako divák naopak přehlédnout nemohu. Výhrada to jemarginální a také marginální je. Přesto bych diplomantovi doporučil promyslet v případě dalšího vystavování jiné řešení „spojovacích prvků“. Vzhledem k tématu souboru bych radil třeba „žvejku“ :-)

Diplomanta doporučuji k udělení titulu MgA. a navrhuji hodnocení výborně (1).

Jiří Ptáček

